

KRAJSKÁ KNIHOVNA FRANTIŠKA BARTOŠE VE ZLÍNĚ

KONCEPCE ROZVOJE REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ KNIHOVEN VE ZLÍNSKÉM KRAJI

na období 2018–2022

Zlín, listopad 2017

Obsah

1	Úvod	2
1.1	Význam regionálních funkcí knihoven.....	2
1.2	Vývoj a směřování regionálních funkcí knihoven.....	2
1.3	Legislativní, strategické a metodické dokumenty	3
2	Zhodnocení plnění minulé koncepce a analýza současného stavu poskytování regionálních funkcí v kraji	4
2.1	Vyhodnocení plnění cílů Koncepce rozvoje regionálních funkcí ve Zlínském kraji v letech 2014–2017.....	4
2.1.1	Plnění hlavního cíle minulé koncepce	4
2.1.2	Plnění dílčích cílů minulé koncepce.....	4
2.2	Síť veřejných knihoven	6
2.3	Vybrané statistické údaje, základní vývojové tendence.....	7
2.4	SWOT analýza regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji se zaměřením na knihovny v obcích.....	10
3	Krajská koncepce rozvoje regionálních funkcí v letech 2018–2022.....	12
3.1	Hlavní cíl	12
3.2	Rozvojové oblasti a nejdůležitější cíle	12
3.3	Konkretizace cílů v návaznosti na standardy výkonu regionálních funkcí knihoven	13
3.3.1	Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů.....	13
3.3.2	Statistika knihovnických činností	15
3.3.3	Vzdělávání knihovníků, semináře, porady	16
3.3.4	Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce.....	17
3.3.5	Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů	18
3.3.6	Nákup a zpracování knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce	18
3.3.7	Servis automatizovaného knihovnického systému.....	19
3.3.8	Další činnosti napomáhající rozvoji knihoven	19
4	Finanční zajištění regionálních funkcí (zdroje k realizaci)	21
4.1	Program pro podporu regionálních funkcí knihoven	21
4.2	Rozvojové programy MK	22
5	Závěr.....	23
	Příloha 1 Vymezení základních pojmů	
	Příloha 2 Seznam použitých zkratk	
	Příloha 3 Tabulka finančního zajištění	

1 Úvod

1.1 Význam regionálních funkcí knihoven

Regionální funkce knihoven poskytované podle § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů vycházejí z účelné dělby práce a koordinace odborných činností knihoven. Zaručují občanům dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky a přispívají k vyrovnání rozdílů v kvalitě těchto služeb obyvatelům měst a malých obcí.

Důležitým úkolem regionálních funkcí knihoven je zajištění kvality a kontinuity knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů a udržení odborného standardu služeb v knihovnách regionu. V rámci těchto funkcí vykonávají knihovny činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich služeb, poskytují servis veřejné správě a samosprávě, vykonávají analytické činnosti, které napomáhají k efektivnímu využití veřejných finančních prostředků. Cílem regionálních funkcí je rovněž kvalifikační růst pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání).

Metodická i odborná pomoc v rámci regionálních funkcí knihoven je zaměřena především na malé neprofesionální knihovny, ve větší míře je možné pomáhat profesionálním knihovnám s jedním knihovníkem (zápis, aktualizace KF, revize, ...).

1.2 Vývoj a směřování regionálních funkcí knihoven

Od roku 2002 jsou regionální funkce podle knihovního zákona¹ zajišťovány krajskou knihovnou a dalšími pověřenými knihovnami a jsou určeny především jako pomoc malým knihovnám s neprofesionálními knihovníky. V roce 2005 vydalo Ministerstvo kultury ČR Metodický pokyn k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky, který stanovil metodu proporcionálního rozdělení finančních prostředků na jejich zajištění.

V letech 2002 až 2017 KKFBZ pověřila výkonem regionálních funkcí tři knihovny Zlínského kraje: pro region Kroměříž **Knihovnu Kroměřížska**, pro region Uherské Hradiště **Knihovnu Bedřicha Beneše Buchlovana**, pro region Vsetín **Masarykovu veřejnou knihovnu Vsetín**. Pro region Zlín zajišťuje výkon regionálních funkcí Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně (dále KKFBZ).

V roce 2006 byla krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami vypracována Koncepce výkonu regionálních funkcí ve Zlínském kraji, na kterou navázala koncepce pro léta 2014–2017. V současnosti krajská knihovna a pověřené knihovny zajišťují ve svých okresech pro základní knihovny tyto knihovnické služby: nákup a zpracování výměnného fondu, distribuci výměnných souborů, zpracování knihovních fondů zakoupených z prostředků obcí, metodickou a konzultační činnost, pomoc při zavádění nových informačních technologií, revizi a aktualizaci knihovních fondů, vzdělávání knihovníků, školení, semináře, porady a statistiku.

KKFBZ v rámci své krajské funkce zabezpečuje metodickou a konzultační činnost, vzdělávání knihovníků, školení, semináře, porady, statistiku a další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb. V rámci své ediční činnosti KKFBZ

¹ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, § 11 odst. 3.

vydává ročenku *Knihovny Zlínského kraje*. Kromě odborných knihovnických materiálů vydává KKFBZ ve spolupráci s dalšími institucemi kulturně společenskou revue *ZVUK Zlínského kraje*.

Na zajištění regionálních služeb se ve všech čtyřech okresech podílejí další vybrané profesionální knihovny (tzv. střediskové), které na základě smlouvy uzavřené s jejich zřizovateli a objednávkou služeb vykonávají regionální funkce pro obecní neprofesionální knihovny.

1.3 Legislativní, strategické a metodické dokumenty

Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů vymezuje systém knihoven poskytujících veřejné knihovnické a informační služby a podmínky jejich provozování. Zákon vymezuje funkce krajských a základních knihoven. Krajská knihovna podle § 11, odst. 3 „plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji. Smlouva o přenesení regionálních funkcí na vybrané základní knihovny musí mít písemnou podobu. Plnění regionálních funkcí a jeho koordinaci zajišťuje kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu.“

[Program podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven](#) přijala vláda ČR 16. ledna 2002 jako usnesení č. 68, které vymezuje regionální funkce jako činnosti realizované formou služeb poskytované krajskou knihovnou nebo jí pověřenou knihovnou jiným knihovnám v kraji. Rozsah těchto služeb vychází z konkrétních potřeb daného regionu a aktuálních finančních možností.

[Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky](#) (dále standard RF) obsahuje soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb, jimiž jsou naplňovány RF krajskými a pověřenými knihovnami. Účelem metodického pokynu je přispět ke sjednocení postupu při výkonu regionálních funkcí knihoven.

[Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky](#) (dále standard VKIS) z roku 2011 stanovuje základní kvantitativní a kvalitativní podmínky pro poskytování knihovnických služeb pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi a kraji na území ČR, zapsané v evidenci knihoven MK ČR.

[Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi na území České republiky](#)

[Koncepte rozvoje knihoven v České republice na léta 2017–2020](#) byla schválena vládou dne 23. 11. 2016.

Zásady zajištění regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji z roku 2006 stanovují pravidla zajištění financování regionálních funkcí na území ZK.

Dokumenty týkající se rozvoje kultury ve Zlínském kraji:

- Koncepte rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015 až 2024
- Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009–2020, 4. Pilíř Atraktivní region, cíl 4.3. Kulturní instituce sehraji roli významného nositele kulturnosti regionu, úkol 4.3.1. a 4.3.3.
- [Koncepte rozvoje místní kultury Zlínského kraje na léta 2015–2024](#)

2 Zhodnocení plnění minulé koncepce a analýza současného stavu poskytování regionálních funkcí v kraji

2.1 Vyhodnocení plnění cílů Koncepce rozvoje regionálních funkcí ve Zlínském kraji v letech 2014–2017

Plnění hlavního cíle minulé koncepce

Hlavní cíl: **Prostřednictvím zkvalitňování výkonu regionálních funkcí knihovnám ve Zlínském kraji dlouhodobě zvyšovat podíl lidí, kteří knihovny využívají, a tím podpořit proces celoživotního vzdělávání a osobního rozvoje obyvatel kraje.**

Srovnání vybraných ukazatelů za období 2013–2016

	2013		2016		rozdíl	
	Všechny veřejné knihovny kraje	Knihovny s neprofesionálními pracovníky	Všechny veřejné knihovny kraje	Knihovny s neprofesionálními pracovníky	Všechny veřejné knihovny kraje	Knihovny s neprofesionálními pracovníky
Uživatelé	88 842	16 203	88 810	16 961	-32	758
Uživatelé do 15 let	25 075	5 793	25 170	5 992	95	199
Návštěvníci fyzičtí	1 587 954	171 256	1 643 772	181 564	55 818	10 308
Návštěvníci on-line služeb	1 095 544	66 911	1 466 178	69 791	370 634	2 880

V kraji přibylo v rozmezí let 2013 a 2016 **55 818 fyzických návštěvníků knihoven a 370 634 on-line návštěvníků**. V počtu registrovaných uživatelů knihoven je situace u všech knihoven téměř srovnatelná (mírný nárůst dětských uživatelů o 95 a mírný pokles dospělých o 32). Pokud jde jen o malé neprofesionální knihovny, na které je systém regionálních funkcí zaměřen, došlo v kraji k **navýšení počtu registrovaných uživatelů o 758 (z toho 199 dětí)**.

Plnění dílčích cílů minulé koncepce

Hlavní cíl byl splněn díky naplňování dílčích cílů koncepce. Nemalý význam mělo pravidelné **informování zřizovatelů knihoven a knihovníků** o trendech a požadavcích kladených na knihovny při metodických návštěvách, konzultacích, v rámci seminářů a porad, prostřednictvím tištěných materiálů i informací na webech KKFBZ a pověřených knihoven. V mnoha městských i obecních knihovnách došlo ke zlepšení prostředí knihovny (např. v knihovnách obcí Rusava, Slavkov, Bohuslavice nad Vlárí, Oldřichovice, Vidče, Horní Lideč).

Rozvoj on-line služeb mohl být realizován díky automatizaci mnoha knihoven, webovým stránkám knihoven i pořizování on-line katalogů knihoven. Dvě třetiny všech knihoven již mají umístěn svůj katalog na webu. Všechny knihovny kraje mají vlastní webovou stránku nebo potřebné informace na stránkách obce.

Vyhodnocování statistických údajů z činnosti knihoven probíhá pravidelně. Ročenka Knihovny Zlínského kraje je pravidelně vydávána a distribuována všem starostům a knihovnám, rovněž je KKFBZ i pověřenými knihovnami vyhodnocováno plnění standardů pro dobrou knihovnu.

Metodičky knihoven pomohly především malým knihovnám s **průzkumem spokojenosti uživatelů** obsluhovaných knihoven, průzkumy průběžně probíhají, v roce 2015 se uskutečnily výzkumy ve 155 neprofesionálních knihovnách kraje. KKFBZ uspořádala k tématu několik školení. Knihovny se tak při zlepšování svých služeb mohly zaměřit na činnosti, které jsou uživateli žádané.

KKFBZ i všechny pověřené knihovny se na svých **seminářích a poradách** věnují aktuální problematice, seznamují knihovny s novými standardy veřejných knihovnických a informačních služeb. Knihovníkům jsou krajskou i pověřenými knihovnamí pravidelně nabízeny **vzdělávací kurzy**. V roce 2016 se v rámci regionálních funkcí uskutečnilo 49 vzdělávacích akcí, kterých se zúčastnilo 1001 knihovníků všech typů knihoven. Problémem stále zůstává, že školení a seminářů se neúčastní všichni knihovníci. Každoročně je KKFBZ ve spolupráci s pověřenými knihovnamí pořádám kurz knihovnického minima pro pracovníky menších knihoven. Kurz od roku 2009 absolvovalo 158 knihovníků kraje.

Významnou službou pro knihovny je **nákup, zpracování a cirkulace výměnných souborů knih**. Nákup knih a dalších dokumentů do výměnného fondu probíhá efektivně, všechny knihovny, které vytvářejí VF, využívají rabatů dodavatelů a tím se snižuje průměrná pořizovací cena jednotlivých knih. Požadavek z Koncepce rozvoje regionálních funkcí knihoven ve ZK pro období 2014–2017, aby 18 % objemu dotace RF šlo na nákup VF, byl splněn jen v letech 2014 a 2015. Důvodem byla konstantní výše dotace na zajištění regionálních funkcí v letech 2016 a 2017 a rostoucí náklady na personální zajištění těchto služeb (zákonné navýšení platových tarifů v letech 2016 a 2017 a nárůst souvisejících nákladů na pojištění, FKSP atd.). Vyšší využití titulů nakoupených do výměnných fondů je podpořeno kromě pravidelné cirkulace také vytvářením tzv. výměnných fondů na přání, které jsou sestaveny podle požadavků obcí z dokumentů, které už ukončily cirkulaci.

Větší spoluúčasti obcí na cirkulaci výměnných souborů bylo docíleno částečně, tj. na cirkulaci pravidelných souborů se podílí část obcí, u souborů knih sestavených na přání si obce zajišťují odvoz samy. Obce financují vybavení knihoven, jejich provoz, platy knihovníků a nákup knihovního fondu do svých knihoven. Pro obnovu počítačového vybavení využívá část obcí dotační programy MK ČR.

Dařilo se také většinově motivovat knihovny k **rozšiřování vlastního knihovního fondu**, pouze 13 obcí v roce 2016 nenakoupilo žádné dokumenty, což bylo v některých případech jen mimořádné. Tento úkol bude pokračovat i v nové koncepci. Ačkoliv byly knihovny na seminářích i při metodických návštěvách upozorňovány na nutnost aktualizace knihovního fondu (viz standard VKIS, který doporučuje 10 % roční obnovy knihovního fondu ve volném výběru novými přírůstky), většina knihoven neměla finanční a jiné prostředky na plnění standardu (průměrně je procento roční obnovy KF v kraji 2,5 %). Standard nákupu knihovního fondu (35 Kč na obyvatele) splnilo v roce 2013 jen 48 knihoven, v roce 2016 splnilo standard 68 knihoven kraje.

2.2 Síť veřejných knihoven

Ve Zlínském kraji v roce 2016 pracovalo **396 základních knihoven**: 50 knihoven s profesionálními pracovníky s jejich 76 pobočkami (včetně KKFBZ), 253 základních knihoven s neprofesionálními pracovníky s jejich 17 pobočkami.

Systém regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji

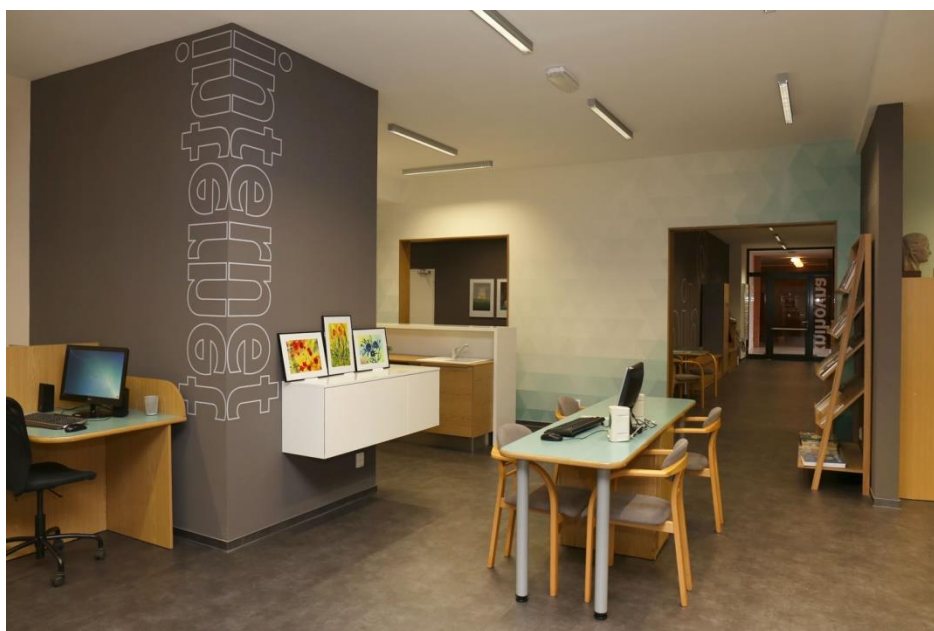
<i>Knihovna zajišťující výkon RF v kraji</i>	<i>Knihovny pověřené výkonem RF pro daný okres</i>	<i>Knihovny, které se na výkonu RF podílejí</i>
Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně	Knihovna Kroměřížska	Městská knihovna, Bystřice pod Hostýnem Městská knihovna Holešov Městská knihovna v Chropyni Městská knihovna v Morkovicích
	Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana	Městská knihovna v Bojkovicích Místní knihovna Ostrožská Nová Ves Obecní knihovna ve Starém Hrozenkově Knihovna Františka Kožíka Uherský Brod
Masarykova veřejná knihovna Vsetín		Obecní knihovna Horní Lideč Základní knihovna Jablůnka Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm Městská knihovna Valašské Meziříčí
Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně		Městská knihovna v Brumově-Bylnici Městská knihovna Fryšták Městská knihovna Luhačovice Knihovna Boženy Benešové Napajedla Městská knihovna Otrokovice Městská knihovna Slavičín Městská knihovna ve Slušovicích Knihovna Štítná nad Vláří Městská knihovna Valašské Klobouky Městská knihovna Josefa Čížmáře, Vizovice

2.3 Vybrané statistické údaje, základní vývojové tendence

Ve Zlínském kraji slouží nejširší veřejnosti systém 396 knihoven, v nichž je registrováno 88 810 uživatelů (15% obyvatel kraje). Knihovny mají 25 170 dětských uživatelů, tj. 28% z celkového počtu registrovaných uživatelů.

Služby knihoven, ke kterým není potřebná registrace v knihovně, využilo v roce 2016 přes 3,1 milionu návštěvníků. Z toho téměř jedna polovina návštěvníků využívá elektronické služby knihoven v podobě přístupu do speciálních databází, digitálních knihoven apod. Ročně knihovny svým uživatelům poskytnou téměř 4,5 mil. výpůjček knih a dalších dokumentů.

V knihovnách kraje bylo v roce 2016 uživatelům k dispozici 870 PC, z nichž bylo 821 PC připojeno na internet. Elektronický katalog mělo v roce 2016 198 knihoven kraje. 141 knihoven umožňuje se svých prostorách wifi připojení.

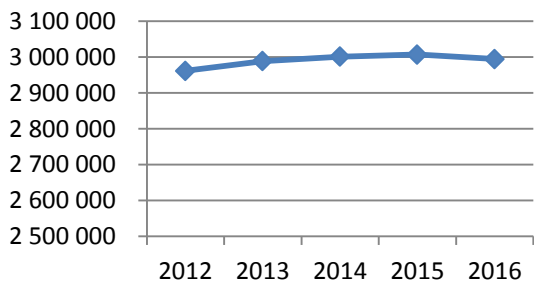

Městská knihovna Josefa Čižmáře, Vizovice

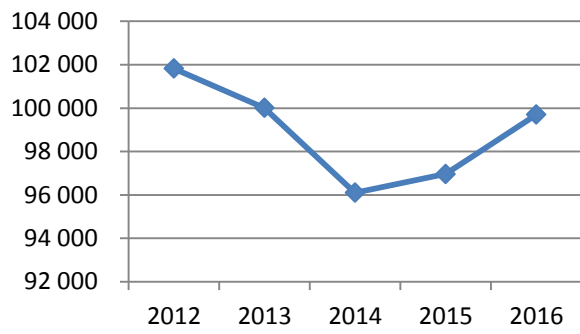
Zřizovatelé knihoven investují do zpříjemňování prostředí knihoven. Bezbariérový přístup uživatelům je umožněn ve 118 knihovnách kraje.

Do roku 2015 rostl počet uživatelů knihoven. V roce 2016 počet registrovaných uživatelů poklesl. Počet fyzických návštěvníků knihoven mírně klesá od roku 2014, ačkoliv počet akcí pro veřejnost každoročně stoupá a akce pořádají i malé knihovny. Pozitivní je, že přírůstky knihovního fondu od roku 2014 rostou.

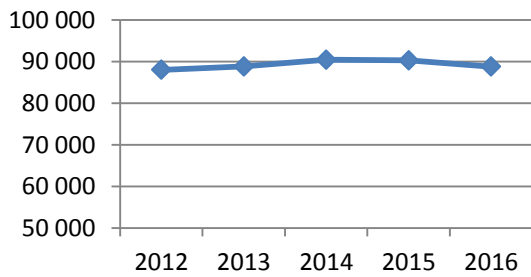
Knihovní fond

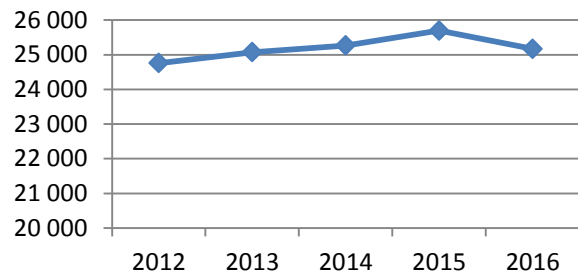
Přírůstky

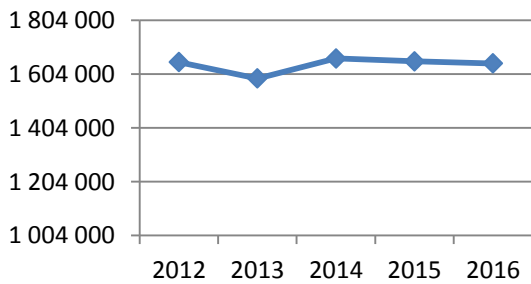
Registrovaní uživatelé

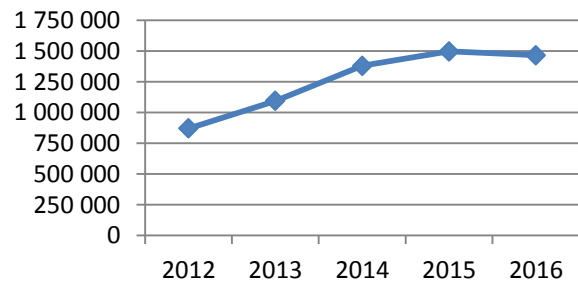
Registrovaní uživatelé do 15 let

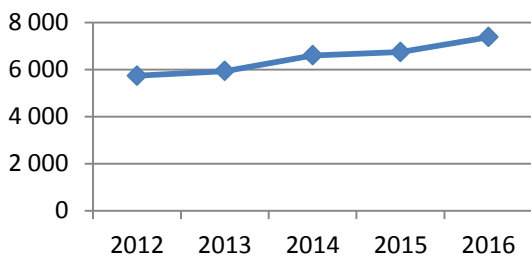
Fyzické návštěvy

Návštěvníci on-line služeb

Kulturní a vzdělávací akce

V letech 2012–2016 bylo financování regionální funkcí plynulé a bez propadů, navýšení platových tarifů pracovníků zajišťujících výkon regionálních funkcí v letech 2015 a 2016 nebylo bohužel zohledněno, k navýšení dotace došlo až v roce 2017.

Dotace pověřených knihoven na regionální funkce v letech 2012–2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dotace na RF v Kč	6 800 000	6 800 000	6 800 000	6 800 000	6 800 000	7 000 000 *

*Ve 2. pololetí roku 2017 došlo ke zvýšení dotace na RF, které zohlednilo zvýšení mzdových tarifů od 1. 7. 2017.

Regionální funkce v roce 2016 personálně zajišťovalo 17 pracovníků a na smluvním základě a na základě objednávky knihovnických služeb se na této činnosti podíleli další pracovníci profesionálních knihoven Zlínského kraje. Poskytnuté regionální funkce byly v roce 2017 jako služby vykázány v hodinové sazbě (157 Kč na hodinu – mzdové náklady, pojištění, režijní náklady) a propláceny provozovatelům knihoven fakturou.

Finanční prostředky přidělené na výkon regionálních funkcí knihoven byly od 2012 stejné, nebylo zohledněno zvyšování mezd ani inflace. V roce 2017 došlo k navýšení, včetně zahrnutí navýšení tarifů k 1. 7. 2017. Stagnující finanční prostředky zapříčinily nutnost úspor při výkonu některých služeb pro knihovny (nákup knih do výměnných fondů, doprava v rámci RF apod.).

Vývoj plnění standardů v letech 2012–2016

Kritéria	Splnilo knihoven				
	2012	2013	2014	2015	2016
Provozní doba knihovny pro veřejnost týdně	73	75	80	83	82
Nákup knihovního fondu	48	51	51	60	68
% obnovy KF	8	9	6	4	6
Plocha knihovny pro uživatele (jen obce nad 1000 obyvatel)	31	32	31	31	30
Počet studijních míst pro uživatele	198	206	210	216	213
Počet stanic veřejného internetu	196	207	203	213	215
Web knihovny	278	297	302	303	303
Elektronický katalog (jen obce nad 500 obyvatel)	163	182	187	196	198
Vzdělávání*	–	36	49	50	38

* Standard se na krajské úrovni vyhodnocuje od roku 2013.

Krajská i pověřené knihovny každoročně sledují plnění standardu VKIS. I díky soustavné metodické práci přibývá knihoven, které tyto doporučené standardy plní.²

² Podrobněji na <http://www.kfbz.cz/vkis.htm>.

2.4 SWOT analýza regionálních funkcí knihoven ve Zlínském kraji se zaměřením na knihovny v obcích

<p>KLADY</p> <p>Hustá síť knihoven. Knihovny zvláště v malých obcích jsou často jediným kulturním zařízením.</p> <p>Tradice centrálních knihovnických služeb. Dobrá spolupráce KKFBZ a pověřených knihoven, fungující kontakty s knihovnami, knihovníky, propojení v rámci celého okresu, kraje, fungující kontakty se zřizovateli knihoven, kvalitní odborná pomoc a metodické vedení knihovněm a knihovníkům.</p> <p>Vzdělávání profesionálních i neprofesionálních knihovníků (existence vzdělávacích center a PC učeben), zajištění proškolení nových knihovníků.</p> <p>Výměnné soubory knih využívané menšími knihovnami (2–3 výměnné soubory knih ročně téměř do každé knihovny, jejich cirkulace) rozšiřují nabídku titulů.</p> <p>Pomoc knihovněm při zpracování (jednotné zpracování, dodržování standardů), revizi (sledování termínů revizí, zajištění vyhotovení protokolu) a nákupu fondů (velké rabaty při hromadném nákupu knih).</p> <p>Zajištění servisu automatizovaných knihovnických systémů v rámci RF, většina knihoven má již svůj knihovní fond v elektronické podobě, spolupráce mezi knihovnami.</p> <p>Využití výsledků sběru statistických dat pro analytickou činnost a komunikaci s provozovateli knihoven (statistická ročenka).</p> <p>Přibývá zrekonstruovaných prostorů knihoven, což vyvolává zvýšený zájem o jejich služby.</p> <p>Nárůst akcí pro veřejnost v knihovnách v obcích, některé knihovny se stávají místem setkávání.</p>	<p>ZÁPORY</p> <p>Nedostatečné finanční prostředky ze strany zřizovatelů většiny neprofesionálních knihoven – knihovny neplní ani minimální hodnoty standardů VKIS.</p> <p>Krátká provozní doba většiny neprofesionálních knihoven (přes 70 % knihoven neplní standard doporučené provozní doby).</p> <p>V některých knihovnách je zastaralý knihovní fond. Knihovny neplní standard doporučené částky na nákup knihovního fondu nebo pravidelně nevyřazují opotřeбенé a zastaralé dokumenty.</p> <p>V některých knihovnách jsou stále nevyhovující prostory a s tím související menší zájem o služby knihoven. Více než 60 % knihoven není bezbariérových.</p> <p>Některé knihovny jsou jen půjčovnami knih – nepochopení role knihovny v obci – klesající zájem čtenářů o tyto knihovny.</p> <p>Někteří knihovníci nemají zájem o vzdělávání a nechtějí spolupracovat s pověřenými knihovnami a KKFBZ.</p> <p>Některé knihovny nespolupracují s MŠ, ZŠ v obci – klesající zájem dětských čtenářů.</p> <p>Ne všechny knihovny jsou členy profesních organizací (např. SKIP).</p>
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <p>Větší spolupráce se školami v obcích, pokračující podpora rozvoje dětského čtenářství (zatraktivnění aktivit pro děti a mládež).</p> <p>Podpora raného čtenářství prostřednictvím akcí se zaměřením na rodiče s předškolními dětmi.</p> <p>Nové aktivity a služby v knihovnách – půjčování společenských her, wifi připojení, knihovny na sociálních sítích.</p>	<p>HROZBY</p> <p>Pokles zájmu o tradiční služby knihoven, rostoucí vliv nových médií – knihovny nebudou mít dostatečný počet čtenářů.</p> <p>Technologické zastarávání knihoven.</p> <p>Jsou kladeny vysoké nároky a požadavky na neprofesionální knihovny, což může vést k častému střídání knihovníků v knihovnách regionu.</p>

<p>Aplikace standardu pro dobrý fond v malých knihovnách.</p> <p>Větší využívání e-learningových kurzů.</p> <p>Podpora zájmu o regionální historii v obecních knihovnách.</p> <p>Zapojení do celostátních akcí a soutěží.</p> <p>Vzrůstající význam knihoven jako institucí pro všechny (mnoho bezplatných služeb).</p> <p>Využití moderních metod marketingu a sociálních sítí k propagaci knihoven a jejich činnosti a komunikaci s jejich uživateli (Facebook, Twitter, mobilní zařízení...).</p> <p>Možnost vytvořit z knihoven místa setkávání různých skupin občanů s nabídkou volnočasových aktivit a vzdělávání.</p> <p>Knihovna může plnit roli informačního centra nebo turistického informačního centra obce (dostupnost ICT, informace pro turisty a návštěvníky obce).</p> <p>Zavedení nových elektronických služeb i do malých knihoven, zajištění dostupnosti elektronických informačních zdrojů, umožnění přístupu k digitalizovaným dokumentům.</p> <p>Posílení partnerství s NNO, komerčním sektorem, specializovanými knihovnami.</p> <p>Možnost využívání dotačních programů.</p>	<p>Ukončení programu regionálních funkcí knihoven -snížení kvality knihovnických služeb, pokles návštěvnosti, uzavření knihoven.</p> <p>Obce nebudou mít finanční prostředky na provoz knihoven a zajištění kvalifikovaných pracovníků – snížení kvality knihovnických služeb, pokles návštěvnosti, uzavření knihoven.</p> <p>Posilování tendence ke zpoplatňování služeb.</p> <p>Omezení nebo zrušení dotačních programů pro knihovny.</p> <p>Přesouvání knihoven do nevyhovujících prostor.</p> <p>Rozpad systému spolupráce – pokles kvality služeb.</p>
---	---

3 Krajská koncepce rozvoje regionálních funkcí v letech 2018–2022

3.1 Hlavní cíl

Prostřednictvím zkvalitňování výkonu regionálních funkcí knihovnám ve Zlínském kraji dlouhodobě zvyšovat podíl lidí, kteří knihovny využívají, a tím podpořit proces zvyšování čtenářské a informační gramotnosti, osobního rozvoje obyvatel kraje a jejich vzdělanostní úroveň.

3.2 Rozvojové oblasti a nejdůležitější cíle

1. **Usilovat o zlepšení obsahu a kvality knihovních fondů ve veřejných knihovnách.** Zohlednit při tvorbě knihovního fondu věkové, vzdělanostní a sociální složení obyvatel obce a jejich potřeby, zvláštní podmínky v obci (školy, spádovost, národnostní poměry apod.), vytvářet fond jako sbírku různorodých dokumentů pro všechny věkové skupiny, pravidelně doplňovat regionální fond. Vést knihovny k pravidelné aktualizaci knihovního fondu a vyřazování opotřebovaných a zastaralých dokumentů.
2. **Systematicky se věnovat odbornému vzdělávání knihovníků** a prostřednictvím metodické činnosti působit na kvalitní personální obsazení knihoven.
3. **Podpora regionálních automatizovaných knihovnických systémů a zapojování do centrálních služeb a jejich propagace** (např. Souborný katalog ČR, Portál Knihovny.cz).
4. **Aktuální a funkční webové stránky v knihovnách** (využití šablon, kontrola umístění všech informací podle standardu VKIS)
5. **Zlepšit využití on-line katalogů prostřednictvím propagace a vzdělávání knihovníků.** Klást důraz na zkvalitnění on-line katalogů.
6. **Podpora místní regionální historie a tradic v knihovnách** prostřednictvím pořádání kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost zaměřených na regionální historii, regionální literaturu, průběžného doplňování a péče o regionální knihovní fond atd.
7. **Posilovat spolupráci knihoven s místními mateřskými a základními školami,** poskytovat těmto knihovnám metodickou podporu a podporovat rané čtenářství.

3.3 Konkretizace cílů v návaznosti na standardy výkonu regionálních funkcí knihoven

3.3.1 Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů

Cíl: Zvýšit informovanost starostů a zástupců obcí

Opatření:

- Krajská knihovna
 - K propagaci nové koncepce zorganizuje krajský seminář pro knihovníky, případně využije různá setkání starostů v rámci kraje.
 - Vystoupí na motivačním semináři k Vesnici roku, který organizuje MMR.
- Krajská knihovna a pověřené knihovny:
 - Posílit pravidelnou komunikaci se zřizovateli knihoven prostřednictvím uskutečnění minimálně jedné metodické návštěvy se zástupci všech obcí ročně (případně konzultace).
 - Jedenkrát ročně zorganizovat seminář pro knihovníky s účastí starostů. Pro informování starostů dle možností využívat shromáždění starostů (např. v rámci mikroregionů).
 - Zpřístupňovat aktuální informace z oblasti legislativy a metodicky vést knihovny k dodržování platných právních předpisů a k ochraně osobních údajů.

Seminář pro starosty a knihovníky okresu Zlín

Cíl: Zavést moderní technologie do knihoven

Opatření:

- Krajská knihovna a pověřené knihovny:
 - Pomáhat při zavádění automatizace a metodická pomoc při podávání žádostí z dotace MK ČR VISK 3.

- Prostřednictvím metodické práce a vzdělávání:
 - Podporovat zavedení AKS s podporou modulu revize a OPAC u knihoven v obcích nad 500 obyvatel.
 - Podporovat zavedení AKS (výpůjční modul) u knihoven v obcích nad 1 000 obyvatel.
 - Vést knihovny k zapojení do kvalitních on-line katalogů, které lze číst na mobilních zařízeních.
 - Podporovat budování a udržování regionálních automatizovaných knihovnických systémů.
 - Podporovat využívání digitálních dokumentů a e-výpůjček v knihovnách.

Cíl: *Webové stránky knihoven a propagace aktivit knihoven*

Opatření:

- Krajská knihovna a pověřené knihovny:
 - Pomoc při budování webových stránek obsluhovaných knihoven. Knihovny by měly preferovat vytvoření webových stránek pomocí šablony.
 - Ověřovat, zda webové stránky obsahují všechny informace podle standardu VKIS a zda jsou informace aktuální.
 - Sledovat každoročně aktivity knihoven v public relations, prezentace příkladů dobré praxe na seminářích a poradách.
 - Připomínat knihovnám zabezpečení webu před únikem osobních údajů (nutnost přechodu na protokol HTTPS – viz doporučení ÚKR ČR ze dne 3. 8. 2017).

Cíl: *Podpora místní regionální historie a tradic v knihovnách.*

Opatření:

- Krajská knihovna a pověřené knihovny:
 - Pořádat kulturní a vzdělávací akce pro knihovníky i veřejnost zaměřené na regionální historii, regionální literaturu atd.
 - Věnovat se tématu při metodických návštěvách.
 - Vést knihovny k nákupu regionální literatury.

Cíl: *Posilovat spolupráci knihoven s místními mateřskými a základními školami – poskytovat těmto knihovnám metodickou podporu*

Opatření:

- krajská a pověřené knihovny:
 - Zmapování situace v jednotlivých regionech – ideální stav je, aby každá třída MŠ nebo ZŠ v obci přišla do knihovny minimálně jednou ročně na exkurzi nebo besedu.
 - Pravidelné náslechy besed v dětských odděleních pověřených knihoven pro knihovníky nebo na vyžádání ukázkové lekce a besedy pro děti v místních knihovnách pro nové knihovníky (ve spolupráci s Klubem dětských knihoven ZK, lze využít objednávky služeb nejbližší profesionální knihovny).

Děti v Místní knihovně Bílovice

3.3.2 Statistika knihovnických činností

Cíl: *Sběr statistických údajů z činnosti pověřených a základních knihoven, jejich vyhodnocení, využití dat pro vyhodnocení standardu VKIS a získání zpětné vazby pro zlepšení poskytovaných služeb v rámci kraje*

Opatření:

- Krajská knihovna
 - Jednou ročně zpracovat a uveřejnit přehled výsledků činnosti knihoven Zlínského kraje.
 - Jednou za 2 roky vyhodnotit plnění standardů VKIS v knihovnách Zlínského kraje.
 - Zajistit programové vybavení pro statistické účely pro KKFBZ a pověřené knihovny.
 - Krajská knihovna zveřejní roční zprávy o výkonu regionálních funkcí knihoven na webu v sekci *Knihovnam* - [Regionální funkce - kraj](#).
- Krajská (v rámci své okresní funkce) a pověřené knihovny:
 - Ověřovat správnost vykazovaných údajů, zvyšovat jejich jednoznačnost.
 - Poskytnout knihovnám a jejich zřizovatelům zpětnou vazbu o činnosti jejich knihoven a v případě zájmu poskytnout metodickou pomoc pro jejich zlepšení.
 - Využít statistická data pro vyhodnocení standardu VKIS, standardu pro dobrý fond a získat zpětnou vazbu pro zlepšení poskytovaných regionálních služeb v rámci kraje.
 - Zajistit metodickou pomoc knihovnám při průzkumu spokojenosti uživatelů obsluhovaných knihoven.

3.3.3 Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

Cíl: Zajišťovat a rozšiřovat nabídku celoživotního vzdělávání pracovníků knihoven, motivovat k jejich stálému profesnímu růstu

Rozsah vzdělávacích akcí musí splňovat minimálně standard RF a standardy VKIS.

Organizovat akce se zaměřením na:

- zvýšení kvalifikace profesionálních i neprofesionálních knihovníků v oblasti knihovnictví, informačních technologií s vazbou na elektronické služby,
- zvýšení úrovně v oblasti informačního vzdělávání uživatelů s cílem zvýšení schopnosti efektivně využívat informační zdroje (především profesionální knihovny),
- efektivitu a odbornou kvalitu knihovnických činností,
- posílení komunitní role knihoven a zlepšení prostředí knihoven,
- posílení čtenářské a informační gramotnosti dětí.

Opatření:

- Krajská knihovna:
 - Uspořádat jeden seminář pro profesionální knihovny ročně pořádaný v KKFBZ nebo některé z pověřených knihoven.
 - Uspořádat 3–4 porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven ročně v KKFBZ nebo některé z pověřených knihoven.
 - Kurz Knihovnické minimum pro pracovníky menších knihoven jedenkrát ročně na základě zájmu (praxe proběhne v pověřených knihovnách).
 - Organizovat školení směřující k naplnění celostátní koncepce rozvoje knihoven určené především profesionálním pracovníkům knihoven.
 - Spolupracovat s Klubem dětských knihoven ZK při organizaci a propagaci seminářů.
 - Uspořádat seminář knihoven paměťových institucí Zlínského kraje nejméně jedenkrát za 2 roky.
 - Podle možností bude pořádat semináře pro pracovníky školních knihoven.
- KKFBZ (v rámci své okresní funkce) a pověřené knihovny:
 - Uspořádat 1–2 semináře nebo porady pro neprofesionální knihovníky ročně.
 - Uspořádat 3–4 porady profesionálních knihoven ročně v každé pověřené knihovně nebo v některé z profesionálních knihoven.
 - Využívat možností elektronické komunikace ke vzdělávacím a informačním účelům:
 - webové stránky KKFBZ a pověřených knihoven – sekce Knihovnam,
 - e-mailová komunikace (zprostředkování důležitých informací z elektronických diskusních konferencí apod.).
 - Nabízet možnost vzdělávání prostřednictvím e-learningových kurzů.

Seminář pro starosty a knihovníky okresu Uherské Hradiště v Babicích

3.3.4 Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Cíl: Rozšířit a zefektivnit vytváření a cirkulaci výměnných souborů knih a dalších dokumentů v rámci regionu především pro malé obce

Akvizice, katalogizace a technická úprava nových knih výměnného fondu, tvorba souborů, jejich distribuce do knihoven (minimum dvakrát ročně 60 svazků), evidence pohybu výměnného fondu.

Opatření:

- Nákup realizovat efektivně s ohledem na výši poskytovaných rabatů. Ve všech okresech minimálně ve výši 15–20 % objemu dotace RF při zohlednění celkové částky poskytnuté na výkon RF a prostředků poskytnutých obcemi na nákup a zpracování knihovního fondu.
- Výměnný fond doplňovat nejen žádanou beletrií, ale i kvalitními nadčasovými naučnými publikacemi, jejichž pořízení by si malé knihovny nemohly dovolit.
- Výběr souborů provádět s ohledem na potřeby knihoven a ve spolupráci s knihovníky.
- Docílit větší spoluúčasti obcí na cirkulaci výměnných souborů, například vlastním odvozem souborů knih nebo finančním podílem na nákladech na dopravu.
- Motivovat knihovny k obnově vlastního knihovního fondu.
- Při vyřazování zastaralých a opotřebovaných knih z výměnného fondu postupovat podle knihovního zákona³ a po dodržení zákonné povinnosti knihovní dokumenty přednostně nabídnout základním knihovnám příslušného okresu.
- Podporovat atraktivitu výměnných souborů (zařazením různých dokumentů, např. audioknih).

³ Provozovatel knihovny je povinen nabídnout ke koupi knihovní dokumenty vyřazené podle a) odstavce 1 písm. a) a b) provozovateli jiné knihovny téhož druhu, a pokud takový provozovatel odmítne, provozovateli knihovny, která je součástí školy

3.3.5 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Cíl: Zefektivnění těchto činností

Opatření:

- Průběžně sledovat lhůty k provádění revizí, informovat a upozorňovat zřizovatele na nutnost provádění revizí podle knihovního zákona.
- Metodicky působit na knihovny, aby dle možností zakoupily modul revize příslušného AKS.
- Vést knihovny s automatizovanými systémy k využívání automatizované revize knihovního fondu.
- V závislosti na podmínkách zapojit knihovníky do procesu zajišťování této činnosti a vést zřizovatele k větší míře odpovědnosti při zajišťování této činnosti.
- Upozorňovat knihovny na nutnost aktualizace knihovního fondu (viz standard VKIS – doporučeno 10 % roční obnovy knihovního fondu ve volném výběru novými přírůstky). Propagovat standard pro dobrý fond.

Obecní knihovna Vrbka

3.3.6 Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce

Cíl: Zefektivnění těchto činností

Opatření:

- Snažit se o zvyšování příspěvků obcí a měst na nákup knih s ohledem na zvyšující se ceny i doporučené knihovnické standardy.
- Objasňovat knihovnám a jejich zřizovatelům přínosy hromadného nákupu a zpracování knihovních fondů (výhody množstevních slev).
- Knihovnám, které využívají AKS, poskytovat i zpracované katalogizační záznamy v elektronické podobě (v závislosti na typu AKS). Zajistit tak vysoce odborné zpracování knihovního fondu i v menších knihovnách.

3.3.7 Servis automatizovaného knihovního systému

Cíl: *Pro obsluhované knihovny s AKS efektivně zajišťovat jeho odborný servis*

Opatření:

- Napomáhat neprofesionálním knihovnám při zavádění AKS. Využívat možností dotací (především programu VISK 3) při zavádění AKS v knihovnách.
- Podle možností zajistit pro knihovny servis AKS.
- Dle možností pomoci knihovnám se zapojováním do Centrálního portálu knihoven.
- Aplikovat platný zákon o ochraně osobních údajů.

3.3.8 Další činnosti napomáhající rozvoji knihoven

Cíl: *Pravidelná medializace nejlepších knihoven a knihovníků, oceňování knihoven a obcí na seminářích, prezentace příkladů dobré praxe*

Opatření:

- Pravidelné ocenění knihovníků a knihoven Zlínského kraje s cílem motivace pro jejich další práci. Knihovny a knihovníky navržené na tato ocenění budou moci nominovat zástupci zřizovatelů a provozovatelů knihoven a odborná veřejnost.
- Prezentace činnosti knihoven na webových stránkách knihoven, sociálních sítích (především facebooku) a v tisku (např. časopis Čtenář, Bulletin SKIP).
- KKFBZ ve spolupráci s pověřenými knihovnami vydá ročenku s rekapitulací činnosti a statistických výsledků knihoven ZK.

Společná fotografie oceněných knihoven a knihovníků roku 2017

Cíl: Podpora spolupráce knihoven, výměny názorů, poznatků a zkušeností z oblasti knihovnictví

Opatření:

- Spolupracovat s Národní knihovnou České republiky, Svazem knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) a Sdružením knihoven (SDRUK) při tvorbě a úpravách legislativních a koncepčních materiálů.
- Vést knihovny ke členství ve SKIP, případně SDRUK. Cílem je, aby minimálně všechny profesionální knihovny byly členy SKIP.
- Zapojit menší knihovny do možnosti podělit se o příklady dobré praxe a inspirace v rámci facebookových skupin (např. SKIP Velká Morava).

Obecní knihovna Horní Lideč

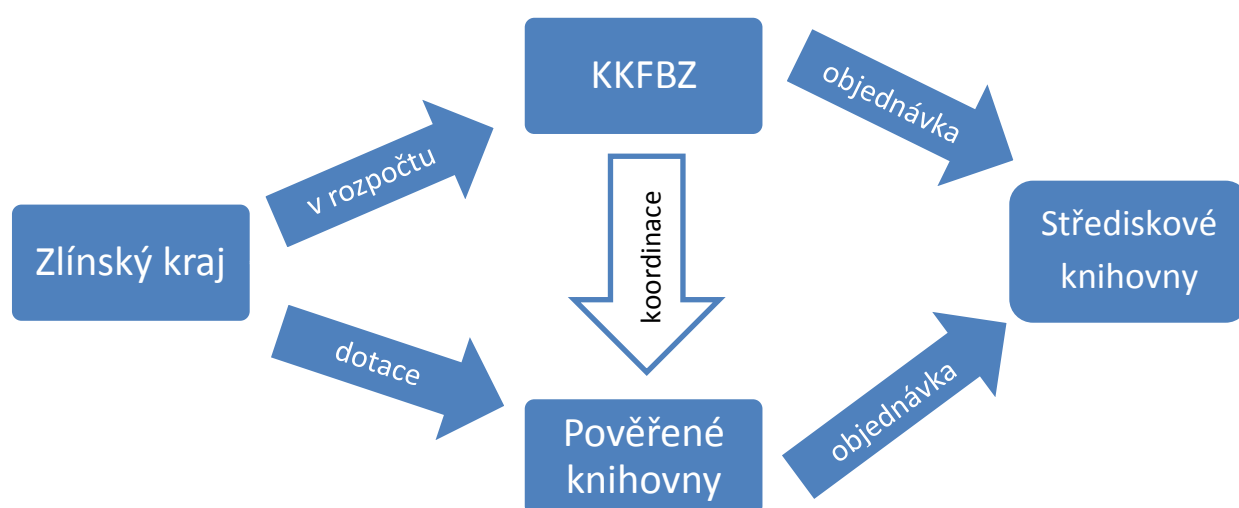
4 Finanční zajištění regionálních funkcí (zdroje k realizaci)

4.1 Podpora Zlínského kraje

Podle § 11 odst. 3 knihovního zákona je povinností kraje zajišťovat plnění regionálních funkcí a jejich koordinaci z peněžních prostředků svého rozpočtu. Náklady na regionální funkce jsou hrazeny z neinvestičních účelových dotací poskytovaných Zlínským krajem knihovnám v Kroměříži, Uherském Hradišti a Vsetíně na základě jejich žádostí a z rozpočtu KKFBZ.

Rozpočet na krajskou funkci KKFBZ a její služby základním knihovnám regionu Zlín a dotace pro jednotlivé pověřené knihovny vychází z Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu RF a jejich koordinaci na území ČR. Provozovatelům pověřených knihoven jsou finanční prostředky poskytnuty na činnosti vymezené ve smlouvách o přenesení regionálních funkcí.

Schéma financování regionálních funkcí knihoven

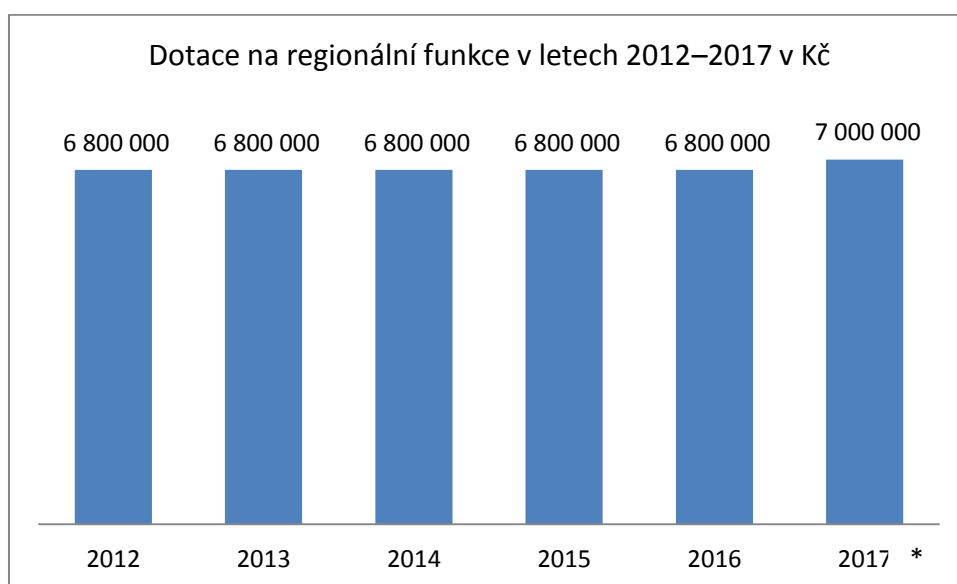

Při návrhu rozdělování dotace pověřeným knihovnám vychází KKFBZ z klíče definovaného v tomto metodickém pokynu (55 % dotace rozděleno podle počtu obyvatel, 45 % podle počtu základních knihoven). KKFBZ po projednání s odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Zlínského kraje a s pověřenými knihovnami každoročně předloží krajskému úřadu návrh výše finanční částky pro zajištění výkonu regionálních funkcí ve Zlínském kraji v následujícím roce jako podklad pro zpracování rozpočtu a stanovení výše dotace pověřeným knihovnám. Při zpracování návrhu bude přihlédnuto k potřebným nákladům na zajištění výkonu regionálních funkcí v roce a k předpokládané výši inflace a mzdovým předpisům tak, aby byla úroveň poskytovaných služeb zachována nebo zvýšena. KKFBZ a pověřené knihovny budou nadále s vybranými profesionálními knihovnami uzavírat smlouvy o poskytování služeb v rámci regionálních funkcí obsluhovaným základním knihovnám, jejichž rozsah je přesně specifikován v objednávce služeb. Poskytnuté regionální funkce budou jako služby vykázány podle zpracované metodiky a proplaceny provozovatelům knihoven fakturou v hodinové sazbě, která zahrnuje veškeré náklady spojené se zajištěním požadované služby a je každoročně na základě kalkulace stanovena metodickým pokynem KKFBZ.

Pověřené knihovny se při čerpání finanční dotace na výkon regionálních funkcí budou řídit zpracovaným rozpočtem. Případné změny nad 10 000 Kč ve stanoveném rozpočtu projednají předem s KKFBZ, a to nejpozději do 31. října příslušného roku.

Zlínský kraj po projednání a schválení rozpočtu a stanovení výše dotací pověřeným knihovnám uzavře s pověřenými knihovnami Smlouvu o poskytnutí účelové dotace z rozpočtu Zlínského kraje. Dotace může být poskytnuta na úhradu neinvestičních nákladů.

Zlínský kraj poskytne účelovou dotaci pověřeným knihovnám v termínech uvedených ve Smlouvě o poskytnutí účelové dotace z rozpočtu Zlínského kraje. KKFBZ obdrží částku na zajištění výkonu regionálních funkcí jako součást příspěvku zřizovatele.

*Ve 2. pololetí roku 2017 došlo ke zvýšení dotace na RF, které zohlednilo zvýšení mzdových tarifů od 1. 7. 2017.

Výše dotace Zlínského kraje na výkon regionálních funkcí knihoven by měla zabezpečit rovnoměrný a plynulý rozvoj RF ve všech oblastech veřejných a informačních služeb. Rozpočtový výhled kraje by měl počítat se zvýšením nákladů na poskytnuté služby.

4.2 Rozvojové programy

KKFBZ a pověřené knihovny budou v co největší míře propagovat dotační programy MK ČR k podpoře rozvoje knihoven, především program VISK a Knihovna 21. století. Metodici budou pomáhat s vypracováním žádostí a budou tuto činnost koordinovat. Rovněž budou propagovány grantové programy jiných organizací (např. SKIP).

5 Závěr

Podpora veřejných knihoven v rámci regionálních funkcí ve Zlínském kraji je dobře fungujícím systémem, v rámci něhož spolupracují provozovatelé knihoven, knihovníci a Zlínský kraj a společně tak zajišťují kvalitní knihovnické a informační služby. Knihovny Zlínského kraje pracují velmi dobře i v celorepublikovém srovnání, o čemž svědčí mnohá ocenění a úspěchy v soutěžích Knihovna roku, Městská knihovna roku apod.

Význam knihoven jako kulturních a vzdělávacích institucí je mnohdy opomíjen a často se zapomíná, že knihovny ovlivňují komunitní život v mnoha obcích a často plní nejen literární a kulturní ale i sociální roli. Důležitost knihoven je výrazná zvláště u dětí, u kterých je potřebné rozvíjet čtenářskou a informační gramotnost tak, aby bylo podpořeno jejich kritické myšlení. Tato koncepce si klade za cíl posunout úroveň veřejných knihoven také rozšiřováním jejich elektronických služeb s cílem zvýšení spokojenosti jejich uživatelů. Všechny činnosti v rámci standardů regionálních funkcí jsou důležité a pracovníci všech spolupracujících knihoven musí společně usilovat o jejich kvalitní plnění.

PhDr. Zdeňka Friedlová, Ing. Jana Tomancová

Příloha 1 Vymezení základních pojmů

Regionální funkce (RF)

jsou funkce, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb.⁴

Krajská knihovna

je součástí systému knihoven vykonávající koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, metodické a poradenské činnosti, v jejichž rámci též spolupracuje s Národní knihovnou při zpracování národní bibliografie a při zpracování souborného katalogu. Zpracovává a zpřístupňuje regionální informační databáze a zabezpečuje koordinaci krajského bibliografického systému, je krajským centrem meziknihovních služeb, spolupracuje s knihovnami v kraji při zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb. Krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji.⁵

Pověřená knihovna

je knihovna poskytující veřejné knihovnické a informační služby, která uzavřela s krajskou knihovnou smlouvu o přenesení regionálních funkcí a obsluhuje veřejné knihovny registrované v evidenci MK ČR na území příslušného okresu. Pověřená knihovna výkon regionálních funkcí poskytuje ve svém okrese a zároveň přijímá regionální služby poskytované KKFBZ.⁶

Středisková knihovna

je základní knihovna, která obsluhuje knihovny v regionu na základě objednávky služeb od pověřené nebo krajské knihovny (tj. vykonává vybrané služby v rámci regionálních funkcí knihoven).

Obsluhovaná knihovna

je základní knihovna, která uzavřela s pověřenou či krajskou knihovnou písemnou smlouvu o poskytování služeb, na základě které se stává příjemcem regionálních funkcí.⁶

Základní knihovna

je knihovna s univerzálním knihovním fondem nebo se specializovaným knihovním fondem zřízená obcí nebo jiným subjektem, je součástí systému knihoven, vykonává informační, kulturní a vzdělávací činnosti.⁷

⁴ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, § 2

⁵ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, § 11.

⁶ Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. In: Praha, 2005. Dostupné z: <http://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky-pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisteni-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-cr>.

⁷ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, § 12.

Profesionální knihovna

je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka vyšším než 15 hodin týdně.⁶

Neprofesionální knihovna

je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka do 15 hodin týdně.⁶

Výměnný fond

je účelově budovaný knihovní fond, který je formou výměnných souborů zapůjčován obsluhovaným knihovnám. Zahrnuje knihovní fond budovaný z finančních prostředků kraje na regionální funkci, popřípadě z finančních prostředků, které za tímto účelem krajské knihovně a pověřeným knihovnám poskytují provozovatelé (obce), a z jiných zdrojů (dary apod.).⁶

Příloha 2 Seznam použitých zkratk

AKS	automatizovaný knihovnický systém
ICT	informační a komunikační technologie
KBBB	Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, příspěvková organizace
KF	knihovní fond
KKFBZ	Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, příspěvková organizace
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MVK	Masarykova veřejná knihovna Vsetín
NNO	nestátní neziskové organizace
OPAC	veřejně přístupný on-line katalog
RF	regionální funkce
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR
ÚKR ČR	Ústřední knihovnická rada ČR
VF	výměnný fond (soubor knihovních jednotek určený k cirkulaci mezi knihovnami)
VISK	dotiční program MK ČR Veřejné informační služby knihoven
VKIS	veřejné knihovnické a informační služby
ZK	Zlínský kraj

Příloha 3 **Tabulka finančního zajištění**

Činnost	Zdroj finančního pokrytí
Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů	Rozpočet Zlínského kraje*
Zavedení moderních technologií do knihoven	Dotační program MK ČR VISK 3, rozpočty měst a obcí, rozpočet Zlínského kraje*
Webové stránky knihoven a propagace aktivit knihoven	Rozpočty měst a obcí, rozpočet Zlínského kraje*
Statistika knihovnických činností	Rozpočet Zlínského kraje*
Vzdělávání knihovníků, semináře, porady	–Dotační programy MK ČR VISK 2 a Knihovna 21. století, SKIP ČR, rozpočet Zlínského kraje*
Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce	Rozpočet Zlínského kraje*, rozpočty obcí
Revize a aktualizace knihovnických fondů	Rozpočet měst a obcí, rozpočet Zlínského kraje*
Nákup a zpracování knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce	Rozpočty měst a obcí, rozpočet Zlínského kraje*
Servis automatizovaného knihovnického systému	Rozpočet Zlínského kraje*, rozpočty měst a obcí
Další činnosti napomáhající rozvoji knihoven	Rozpočet Zlínského kraje*, SKIP ČR, dotační program MK ČR Knihovna 21. století

* V rámci dotace na regionální funkce pro pověřené knihovny a příspěvku pro KKFBZ